

Francka Zupančič:

Pajek.

kotu mojega okna je začel razpenjati pajek-križavec svoje mreže. Doslej se mi je dozdevala družina pajkov najbolj zatiranja vreden mrčes, in v prvem hipu sem bila že pripravljena, da mu uničim začeto delo, pa naj ga že tudi nastavi na kakem drugem koncu, kjer ga ne vidim.

Toda čimdalje sem ga opazovala, tembolj me je zanimal. In zdaj sva že prijatelja. Lovim mu muhe in nastavljam mu jih v mrežo. Komaj je nastavljena, že prihiti križavec, jo zastrupi in umori z votlimi kaveljčastimi zgornjimi čeljusti, ki se na koncu poceja iz njih strup iz posebne žleze. Potem ji izsesa kri in otrese prazne mešine, kakor ste jih že gotovo kdaj videli pod kako pajčevino.

Časih mu pa malce ponagajam. Položila sem mu že list na mrežo. Takoj je prihitel in ga jezno odvrigel, da se je celo na drugem koncu pretrgala mreža. Drugič sem mu prinesla oso. Prebrisanec je naredil v mreži luknjo in jo pustil pasti. Kdo mu je pač povedal, da osa piči?

Že stari Grki so občudovali umetno prejo pajčevin. Pravljica pripoveduje, da je učila umetnost ljubeča boginja Palas-Atena deklico Ariadno presti in tkati. Nenavadna spretnost te učenke pa je povzročila, da se je deklica prevzela in v svojem nehvaležnem ponosu pozvala svojo učiteljico k tekmi v priučeni umetnosti. V kazen za to oholost pa je bila deklica izpremenjena v pajka in mora odslej vedno in vedno presti.

Pajek-križavec ima na spodnji strani zadka šest predilnih bradavic. Vsaka teh je prevrtana z neštetiimi luknjicami kakor sito. Iz teh luknjic se cedi lepljiva snov, ki jo pajek izvleče s premikanjem v nit. Te niti se trdijo v zraku. Z nogami jih prileplje na pripravna mesta tako, da nastane najprej vnanji obod — nekak mnogokoten okvir za mrežo. Potem napravi mrežine prečke od nje sredine na vse strani. Dalje preplete še te niti z drugimi lovkami.

Pajek je znan kot vremenski prerok. Če ždi mirno na mreži ali v svojem koticu - skrivišču, je pričakovati lepega vremena. Ob vlažnem vremenu pa se skrrije v zemljo ali pa je obrnjen z glavo v ozadje svojega skrivišča.

Križavec ne stori človeku nič žalega, pač pa mu koristi s pokončavanjem škodljivih žuželk, zlasti nadležnih muh. Njegove nelepe vnanjosti pa ne upoštevaj! Tudi Bog ne gleda na nelepo oblačilo in na vnanjost, ampak na dobro srce. Bodimo dobri napram vsem živalim, ker so stvarstvo božje in čutijo kakor mi, lakoto in žejo, bol in radost. Pokončevati pač smemo škodljive živali, ali trpinčiti ne smemo nobene.

